

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 68/20
Luxemburgissa 11 päivänä kesäkuuta 2020

Tuomio asiassa C-74/19
Transportes Aéreos Portugueses

Lentomatkustajan häiritsevä käyttäytyminen voi aiheuttaa poikkeukselliset olosuhteet, jotka voivat vapauttaa lentoliikenteen harjoittajan velvollisuudesta maksaa korvausta kyseessä olevan lennon taikka sen itsensä samalla ilma-aluksella suorittaman seuraavan lennon peruuttamisesta taikka pitkäaikaisesta viivästymisestä

Vapautukseen korvausvelvollisuudestaan lentoliikenteen harjoittajan on kuitenkin kohtuudella edellytettävien toimenpiteiden puitteissa varmistettava matkustajien uudelleenreititys mahdollisimman pian mahdollisesti muiden lentoliikenteen harjoittajien suorittamille muille suorille taikka jatkoyhteyden sisältäville lennoille

11.6.2020 antamassaan tuomiossa **Transportes Aéreos Portugueses (C-74/19) unionin tuomioistuin on täsmentänyt asetuksessa N:o 261/2004¹** (jäljempänä lentomatkustajien oikeuksista annettu asetus) **tarkoitettujen poikkeuksellisten olosuhteiden ja kohtuudella edellytettävien toimenpiteiden käsitteitä.** Se on siten katsonut, että **tietyin edellytyksin matkustajan häiritsevä käyttäytyminen, joka on aiheuttanut lennon viivästymisen syynä olleen ilma-aluksen poikkeamisen lentoreitiltään, aiheuttaa poikkeukselliset olosuhteet, ja että lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja voi vedota näihin poikkeuksellisiin olosuhteisiin, jotka eivät ole vaikuttaneet peruutettuun tai viivästyneeseen lentoon vaan sen itsensä samalla ilma-aluksella suorittamaan edeltäneeseen lentoon.** Unionin tuomioistuin on katsonut myös, että **se, että lentoliikenteen harjoittaja uudelleenreitittää matkustajan sen itsensä suorittamalle seuraavalle lennolle, mikä johtaa siihen, että kyseinen matkustaja saapuu määräpaikkaansa alkuperäistä saapumispäiväänsä seuraavana päivänä, ei ole ”kohtuudella edellytettävä toimenpide”, joka vapauttaa kyseisen lentoliikenteen harjoittajan korvausvelvollisuudestaan, elleivät tietyt edellytykset täyty.**

Pääasian oikeusriidassa matkustaja riitauttaa sen, että lentoliikenteen harjoittaja Transportes Aéreos Portugueses (TAP) on evännyt korvauksen kyseiseltä matkustajalta, jonka jatkolennon saapuminen tämän lopulliseen määräpaikkaan viivästyi pitkäaikaisesti. Lentoliikenteen harjoittaja oli evännyt korvausvaatimuksen siitä syystä, että kyseisen lennon viivästymisen johtui samalla ilma-aluksella suoritettulla lennolla tapahtuneesta matkustajan häiritsevästä käyttäytymisestä, jonka vuoksi ilma-alus oli joutunut poikkeamaan reitiltään, ja että tämä seikka olisi luokiteltava lentomatkustajien oikeuksista annetussa asetuksessa tarkoitetulla tavalla poikkeukselliseksi², mikä vapauttaa sen samassa asetuksessa säädetystä korvausvelvollisuudesta³.

Asiaa käsittelevällä Tribunal Judicial da Comarca de Lisboaalla (Lissabonin alioikeus, Portugali) on epäselvyyttä kyseisen viivästymisen syynä olevien olosuhteiden luokittelusta siltä osin, voiko lentoliikenteen harjoittaja vedota tällaisiin olosuhteisiin, kun ne ovat vaikuttaneet kyseessä olevan lennon suorittaneeseen ilma-alukseen, mutta sen suorittamalla tätä edeltäneellä lennolla, sekä kyseisen lentoliikenteen harjoittajan toteuttamien toimenpiteiden kohtuullisuudesta.

¹ Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 261/2004 (EUVL 2004, L 46, s. 1).

² Asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 3 kohta.

³ Asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohta ja 7 artiklan 1 kohta.

Unionin tuomioistuin on muistuttanut tältä osin, ettei lentoliikenteen harjoittajalla ole velvollisuutta maksaa korvausta matkustajille, jos se pystyy osoittamaan, että lennon peruutus tai sen saapumisen viivästyminen vähintään kolme tuntia johtuu poikkeuksellisista olosuhteista, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuudella edellytettävät toimenpiteet olisi toteutettu, ja – kun tällaiset olosuhteet ilmenevät – että se on toteuttanut tilanteeseen soveltuvat toimenpiteet hyödyntämällä kaiken käytettävissään olevan henkilökunnan ja kaluston sekä taloudelliset keinot välttääkseen asianomaisen lennon peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen, mutta siltä ei kuitenkaan voida vaatia, että se tekisi yrityksensä kapasiteettiin nähden kestävämpiä uhrauksia.

Unionin tuomioistuin on muistuttanut ensinnäkin, että lentomatkustajien oikeuksista annetussa asetuksessa tarkoitettuina **poikkeuksellisia olosuhteina** voidaan pitää tapahtumia, jotka eivät luonteensa tai alkuperänsä vuoksi liity asianomaisen lentoliikenteen harjoittajan toiminnan tavanomaiseen harjoittamiseen eivätkä ole tämän tosiasiallisesti hallittavissa, ja nämä kaksi edellytystä ovat kumulatiivisia. Tällaiset olosuhteet **saattavat syntyä erityisesti turvallisuusriskien ilmetessä**.

Unionin tuomioistuin on todennut, että **matkustajan häiritsevä käyttäytyminen, joka on aiheuttanut ilma-aluksen poikkeamisen reitiltään, vaarantaa tosiasiallisesti kyseessä olevan lennon turvallisuuden**, ja se on katsonut yhtäältä, että **kyseessä oleva käyttäytyminen ei liity lentoliikenteen harjoittajan toiminnan tavanomaiseen harjoittamiseen**. Toisaalta **tällainen käyttäytyminen ei periaatteessa ole viimeksi mainitun hallittavissa**, koska ensinnäkään matkustajan käyttäytyminen ja reaktiot miehistön käskyihin eivät periaatteessa ole ennalta arvattavissa ja toiseksi ilma-aluksen päälliköllä ja miehistöllä on vain rajalliset keinot tällaisen käyttäytymisen hillitsemiseksi.

Unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että **kyseessä olevan käyttäytymisen ei kuitenkaan voida katsoa** olevan sellaista, ettei se ole kyseessä olevan lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan tehokkaasti hallittavissa eikä siten **kuuluvan poikkeuksellisiin olosuhteisiin, jos ilmenee, että lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja on myötävaikuttanut kyseessä olevan matkustajan käyttäytymiseen tai jos tämä lentoliikenteen harjoittaja olisi voinut ennakoita tällaista käyttäytymistä ja toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet hetkellä, jolloin se oli mahdollista ilman merkittävää seurausta kyseessä olevan lennon kululle tällaisen käyttäytymistä ennakoivien merkkien perusteella**. Näin voisi muun muassa olla, jos lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja on päästänyt lennolle matkustajan, jonka käyttäytyminen oli häiritsevää jo ennen koneeseen nousua tai sen aikana.

Toiseksi unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että vapautuakseen velvollisuudestaan maksaa matkustajille korvausta lennon pitkäaikaisen viivästymisen tai peruuttamisen tapauksessa **lentoliikenteen harjoittajan on voitava vedota poikkeuksellisiin olosuhteisiin, jotka ovat vaikuttaneet sen samalla ilma-aluksella suorittamaan edeltäneeseen lentoon edellyttäen, että näiden olosuhteiden syntymisen ja myöhemmän lennon viivästymisen tai peruuttamisen välillä on välitön syy-yhteys**, mitä kansallisen tuomioistuimen on arvioitava ottamalla huomioon käytettävissään olevat tosiseikat sekä erityisesti kyseessä olevan lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan kyseessä olevan ilma-aluksen käyttötavan.

Kolmanneksi unionin tuomioistuin on katsonut, että **poikkeuksellisten olosuhteiden tapauksessa lentoliikenteen harjoittajan**, joka haluaa vapautua velvollisuudestaan maksaa korvausta matkustajille, **on käytettävä kaikki käytettävissään olevat keinot varmistukseksi kohtuullisen, tyydyttävän ja mahdollisimman nopean uudelleenreitityksen, mihin sisältyy myös mahdollisesti muiden lentoliikenteen harjoittajien – riippumatta siitä, kuuluvatko ne samaan lentoallianssiin – suorittamien sellaisten suorien tai jatkoyhteyden sisältävien lentojen etsiminen, jotka saapuvat määräpaikkaan lyhyemmällä viivästyksellä kuin kyseessä olevan lentoliikenteen harjoittajan seuraava lento**.

Siten ei voida katsoa, että lentoliikenteen harjoittaja on toteuttanut kaikki käytettävissään olevat keinot, kun se on tarjonnut kyseessä olevalle matkustajalle uudelleenreitityksen tämän lopulliseen määräpaikkaan ainoastaan sen itsensä suorittamalla seuraavalla lennolla, joka saapuu määräpaikkaan alkuperäistä saapumispäivää seuraavana päivänä, ellei sitten

ole niin, että yhtään vapaata paikkaa ei ollut muulla suoralla tai jatkoyhteyden sisältävällä lennolla, jolla kyseessä oleva matkustaja olisi voinut päästä lopulliseen määräpaikkaansa lyhyemmällä viivästyksellä kuin kyseessä olevan lentoliikenteen harjoittajan suorittamalla seuraavalla lennolla, tai tällainen uudelleenreitittäminen olisi ollut kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle kestämaton uhraus sen yrityksellä asianomaisena ajankohtana olevaan kapasiteettiin nähden.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127